

TÜRKİYE’DE GÖREV YAPMAKTA OLAN İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLERİNİN 2014-2015 EĞİTİM- ÖĞRETİM YILI DERS YILI AÇILIŞ MESAJLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Nail YILDIRIM*
Emel TÜZEL*

Öz: Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de görev yapmakta olan il milli eğitim müdürlerinin yayınlamış oldukları ders yılı açılış mesajı içeriklerinin değerlendirilmesidir. Bu amaçla 2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında il milli eğitim müdürlüklerine ait resmi web sitelerinde yayınlanmış olan 47 il milli eğitim müdürünün ders yılı açılış mesajları doküman analizi yöntemi kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi sonucunda il milli eğitim müdürlerinin mesajlarının “öğretmenlere yönelik mesajlar; eğitime yönelik genel hedefler (vizyon); velilere yönelik mesajlar; öğrencilere yönelik mesajlar; eğitimin önemine yönelik vurgular; insan kaynakları ve fiziki kapasitenin sayısal değerlendirilmesi; özlü sözler ve şiirler; eğitimde mevcut icraatların değerlendirilmesi; eğitime yönelik somut hedefler, adımlar; günümüzde eğitime etki eden unsurlar; yöneticilere yönelik mesajlar; eğitime katkıya teşekkür; il halkına yönelik mesajlar ve diğer eğitim personellerine yönelik mesajlar” temaları altında yer aldığı ortaya konulmuştur. Her bir tema altında yer alan mesaj içerikleri ise oluşturulan alt kodlar aracılığıyla detaylı biçimde incelenerek tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İl milli eğitim müdürü, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı, ders yılı açılış mesajı.

* Doç. Dr.; Yrd. Doç. Dr.; Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Ana Bilim Dalı TOKAT

THE EVALUATION OF THE TURKISH PROVINCIAL NATIONAL EDUCATION DIRECTORS' COURSE YEAR OPENING MESSAGES OF 2014-2015 ACADEMIC YEAR

Nail YILDIRIM*
Emel TÜZEL*

Abstract

The aim of this study is to evaluate the content of Turkish provincial national education directors' course year opening messages of 2014-2015 academic year.

For this purpose, 47 provincial national education directors' school year opening messages which was published in the official website of the provincial education director of national education at the beginning of the academic year 2014-2015 were subjected to content analysis by using document analysis method.

Content analysis revealed that the messages' of the provincial education directors' are take place under the themes of "messages for teachers; general targets for education (vision); messages for parents; messages for students; highlighting the importance of education; human resources and quantitative assessment of physical capacity; aphorisms and poems; evaluation of existing actions in education; concrete goals for education, steps; factors affecting education today; messages for managers; thanks to the contribution to education; messages for the provincial public and messages for other educational staff".

Message contents in each theme discussed in detail with the sub-codes generated.

Key words: provincial national education director, 2014-2015 academic year, course year opening message.

Giriş

Türkiye'de eğitim hizmetleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Yürütülen eğitim hizmetleri bakanlığa bağlı merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı olarak örgütlenmiştir. Bakanlığın taşra teşkilatı il, ilçe milli eğitim müdürlüklerinden oluş-

* Doç. Dr.; Yrd. Doç. Dr.; Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Department of Educational Administration, Supervision, Planning and Economics, TOKAT

maktadır (MEB, 2011). İl ve ilçe millî eğitim müdürleri, bakanlığın eğitim politikaları ve stratejik planlarını mevzuat ve programlar doğrultusunda yönetmek, yönlendirmek, denetlemek ve koordine ederek etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmek ile görevli ve sorumludurlar (MEB, 2014).

Eğitim sistemi bürokratik bir örgüt tarafından hiyerarşik bir yapıda yönetilmektedir. Yönetimin mevzuata, uygulamalara ilişkin yaptığı duyurularda kullandığı süreçlerden birisi iletişimdir. Yöneticilerin zamanlarının büyük bir kısmı iletişimin değişik şekillerini kullanarak geçirmektedirler. Yönetimde iletişimin işlevleri arasında kontrol, motivasyon, duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi, bilgi edinme ve bilgi paylaşımı (Robbins, 2003) sayılabilir. Moore ve Rudd (2004) yaptıkları bir araştırma ile yöneticilerin iletişim becerilerinin kapsamını; dinleme, konuşma, iletişim kurma, okuma, yazılı iletişim, elektronik iletişim, medya etkileşimi becerileri olarak belirtmişlerdir.

İletişim aynı zamanda amaçlı bir süreçtir. Yöneticilerin iletişim sürecini kullanma amaçları Bursalıoğlu (2010) tarafından insan davranışını değiştirme, örgütte bir haberleşme ağı kurma, kişiler ve gruplar arası ilişkileri geliştirme, yetkinin görevlerini gerçekleştirme, etkili bir koordinasyon sağlama olarak sıralanmaktadır. İletişim normların, değerlerin oluşmasına ve yaygınlaştırılmasına yardım ederek örgütte kurumsallaşmayı sağlar (Leonardi ve Barley, 2011; Fidan ve Küçükali, 2014). Bu yönüyle de iletişim ortak anlam oluşturma sürecinin en önemli parçası olarak görülmektedir. Belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kurulan örgütte her türlü ilişki iletişim yoluyla olmaktadır. Dolayısıyla iletişim örgütsel iletişime dönüşmektedir. Demirtaş (2010)'a göre örgütsel iletişim, gerek örgüt içi birimler arası iletişim ve etkileşimi sağlama, gerekse örgütün dış çevresi ile olan ilişkilerinin koordinasyonunun sağlanmasında önemli bir süreçtir. Foltz (akt. Bolat, 1996), "örgütsel iletişimi, yağ metaforuyla açıklamakta ve örgütsel iletişimi, "bir makinanın aksamadan çalışmasını sağlayan yağ gibidir" demektedir. Örgütsel iletişim örgütün amaçlarını yerine getirmede, değişim sürecinde, bütünleşmede önemli görülmektedir (Tanrıverdi, Adıgüzel ve Çiftçi, 2010). Örgütsel iletişim, örgütteki her bireyin yetiştirilip gizil güçlerinin ortaya çıkarılmasına fırsat verildiğinde örgüte özgü değerler üretebileceği inancını savunmaktadır (Başaran, 2004). İletişimin böylesine önemli olmasına rağmen, Türk kamu yönetiminde yeterince önem verilmediği sık sık dile getirilmektedir. Gerek yönetici-personel ve gerekse personel-personel arasında yetersiz bir iletişimin olduğu yönünde yaygın bir kanaat söz konusudur (Şahin, 2007).

Örgütsel iletişimin, sözlü, yazılı, elektronik olmak üzere üç türünden söz edilebilir (Şahin, 2007). Mevcut araştırmanın da konusu olan elektronik iletişim son yıllarda örgütsel iletişimin önemli bir parçası olmuştur. Teknolojik gelişmeler, elektronik iletişimi zorunlu hâle getirmiştir. Teknoloji örgütlere hız kazandırmıştır. Yöneticiler teknolojiyi, tele-konferanslarla cep telefonlarıyla, faks cihazlarıyla, e-mail bağlantılarıyla kullanmakta ve iletişimi daha da kolaylaştırmaktadırlar (Griffin, 1996). Teknolojiyle sağlanan iletişimde, insan yakınlığı, sıcaklık, jest, mimikler yönünden olumsuz olmakla beraber Daft'a (2000) göre, interaktif iletişim ve artan video konferans sistemiyle "orada olma"ya yaklaşılmaktadır.

İletişim içeren faaliyetler arasında, toplantılar, telefon görüşmeleri ve yazışmalar bulunmaktadır (Griffin, 1996, 540). Bu yazışmalardan bir bölümü de elektronik mesaj şeklinde olmaktadır. Huseman ve Miles'a göre (akt. Bensghir, 1996) yönetim bilgi sistemi, karar destek sistemleri ve elektronik mesaj sistemleriyle kullanılması örgüt iletişiminde yeni bir dönemi başlatmıştır. Elektronik mesaj, yönetici bilgi sistemi, grup karar destek sistemi ve elektronik postalama sistemlerinin kullanım kolaylığı iletişimi artırmaktadır. Mesaj, iletişim sürecinde gönderici ve alıcı için aynı anlamı taşıyan simgelerle ifade edilen duygu, düşünce ve bilgidir (Oskay, 1985). Mesajlar aynı zamanda aktif bir anlam, algılar ve duygu üretiminin bir parçasıdır (Fidan ve Küçükali, 2014).

Araştırmada Milli Eğitim Bakanlığı taşra teşkilatı il milli eğitim müdürlerinin öğretim yılı başında gönderdiği mesajların içeriği analiz edilmiştir. Taşra teşkilatında görev yapan il milli eğitim müdürleri kendi personeline gönderdiği mesaj aşağı doğru ve tek yönlü iletişim türüdür. Aşağı doğru iletişim, resmi iletişimin en açık ve en fazla bilinen türüdür. Bu iletişim türü, mesaj ve bilgilerin en üstteki yöneticiden en alt kademedeki çalışan personele doğru akışını ifade etmektedir (Daft, 2000). Aynı zaman da tek yönlü bir iletişim şeklindedir. Bu iletişim şekli tek taraflıdır ve bilgiyi karşısındakine enjekte eden şırıngaya benzetilmektedir. Ayrıca bu iletişim şekli verimlilik ve hedefe ulaşma konusunda önemli görülmektedir (Hoy ve Miskel, 2010).

Araştırma Milli Eğitim Bakanlığı taşra teşkilatı il milli eğitim müdürlerinin gönderdiği mesajlarla sınırlıdır. Mesajların analiz edilmesindeki amaçlar şöyle sıralanabilir:

- Mesajların içeriği müdürlerin eğitim algısı, anlayışı hakkında fikir verebilir. Böylece taşra teşkilatı yöneticilerinin eğitime bakışı, yönetim anlayışı ortaya konabilir.
- Mesajların içeriğinden farklı illerde yapılan projeler, eğitimde yaşanan ortak sorunlar, farklı planlamalar ortaya çıkarılırken Türkiye'de eğitimin bir fotoğrafının çıkartılmasına yardımcı olabilir.
- İletilmek istenen mesajlarla eğitim çalışanlarına (müdür, müdür yardımcısı, öğretmen), hizmet alanlara (öğrenci, veli) verilmek istenen temel düşünceler, yaşatılmak istenen değerler ortaya konabilir.
- Mesajların içeriğinde yer alan bilgiler ortaya çıkarılabilir.

Bu kapsamda yapılan araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkiye'de görev yapan il milli eğitim müdürlerinin 2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında il milli eğitim müdürlüklerine ait web sitelerinde yayınlanan ders yılı açılış mesajlarının içeriğinde hangi konular yer almaktadır?

2. Türkiye'de görev yapan il milli eğitim müdürlerinin 2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında il milli eğitim müdürlüklerine ait web sitelerinde yayınlanan ders yılı açılış mesajlarının içeriğinde yer alan konuların içeriği nedir?

Yöntem

Bu çalışmada il millî eğitim müdürlerinin öğretim yılı başında yayınladıkları mesajlar araştırılmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda tasarlanan bu çalışmada “döküman analizi” yapılmış ve olgubilim (fenemenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseninde, farkında olunan ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanılmaktadır. Olgubilim deseni, bireylerin bir olguya ilişkin algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmak için kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Ayrıca fenemenolojilere göre olgubilim, öznel bilincin önemine inanır ve temel olduğunu kabul eder (Balcı, 2005).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında Türkiye’deki il millî eğitim müdürlüklerine ait resmi web sitelerinde ders yılı açılış mesajı yayınlamış olan il millî eğitim müdürlerinden oluşmaktadır. 2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında açılış mesajı yayınlamış olan il (millî eğitim müdürü) sayıları Tablo 1’de verilmiştir:

Tablo 1. 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılı Açılış Mesajı Yayınlayan İl Millî Eğitim Müdürü Sayılarına İlişkin Frekans (f) ve Yüzde (%) Değerleri

2014-2015 eğitim-öğretim yılı açılış mesajı;	f	%
Yayınlanan iller (il millî eğitim müdürleri)	47	58
Yayınlanmayan iller (il millî eğitim müdürleri)	34	42
Toplam	81	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere, Türkiye’de görev yapmakta olan il millî eğitim müdürlerinin yarıdan fazlası (f=47, %58) 2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında il millî eğitim müdürlüklerine ait resmi web sitelerinde yeni ders yılı açılış mesajı yayınlarken; il millî eğitim müdürlerinin yarıya yakını (f=34, %42) ders yılı açılış mesajı yayınlamamıştır.

Yukarıda yer aldığı üzere, 2014-2015 eğitim öğretim yılı başında ders yılı açılış mesajı yayınlamış olan 47 il millî eğitim müdürü araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

İl millî eğitim müdürlerinin ders yılı açılış mesajlarının incelenmesini amaçlayan bu çalışmanın verileri, 2014 yılı Eylül ayı içerisinde Türkiye’deki il millî eğitim müdürlüklerine ait resmi web sitelerinde yayınlanmış olan il millî eğitim müdürü ders yılı açılış mesajlarından elde edilmiştir.

Verilerin elde edilmesinde öncelikle Türkiye’de yer alan il millî eğitim müdürlüğü resmi web siteleri incelenmiş ardından ders yılı açılış mesajlarının yayımlandığı 47 il

milli eğitim müdürüne ait açılış mesajları bir araya getirilerek 58 sayfadan oluşan bir Microsoft Word dökümanı elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Nitel araştırma yöntemi ile kurgulanan bu çalışmada döküman analizi tekniği kullanılmıştır. Döküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Öncelikle elde edilen dökümanda yer alan tüm mesajlar bir arada incelenerek değerlendirilmiş ve mesajların tümünde yer alan ortak temalar belirlenerek frekans (f) ve yüzde (%) değerleri açısından incelenmiştir. Ardından her bir tema altında yer alan ve temaya ilişkin alt kodlar, mesaj içeriğinde tekrarlanma sıklığı açısından (n) değerlendirilerek ortaya koyulmuştur.

Veri kaynağı olan mesajların ilgili il milli eğitim müdürlüklerinin web sayfalarında erişime açık olması, verilerin güvenilirliğini arttırmaktadır. Araştırmanın iç geçerliği verilerin toplanmasından analiz aşamasına kadar araştırma sürecinin detaylarıyla açıklanması ile arttırılmaya çalışılmıştır. Ayrıca temalar ve alt kodlar iki araştırmacı tarafından eş zamanlı olarak oluşturularak karşılaştırılmış ve ortak görüşler doğrultusunda ortaya koyulmuştur. Son olarak oluşturulan tema ve alt kodların uygunluğu bir alan uzmanı tarafından incelenerek nihai hali belirlenmiştir.

Bulgular

Bu bölümde il milli eğitim müdürlerinin yayınlamış oldukları mesajlar doğrultusunda yapılan döküman analizi bulguları verilmektedir:

3.1. 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılı Başında İl Milli Eğitim Müdürlerinin Yayınladıkları Açılış Mesajı İçerikleri

Araştırmanın alt problemi “Türkiye’de görev yapan il milli eğitim müdürlerinin 2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında il milli eğitim müdürlüklerine ait web sitelerinde yayınlanan ders yılı açılış mesajlarının içeriğinde hangi konular yer almaktadır?” olarak belirlenmiştir. Bu alt problemin çözümlenmesi amacıyla öncelikle yayınlanan tüm mesajlar (n=47) birlikte değerlendirilerek il milli eğitim müdürlerinin mesaj içeriğinde yer verdikleri “temalar” (konular) belirlenerek frekans (f) ve yüzde (%) değerleri açısından incelenmiştir.

2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında il milli eğitim müdürlüklerine ait web sitelerinde yayınlanan il milli eğitim müdürüne ait ders yılı açılış mesajlarında (N=47) yer alan temalar ve bu temalarda ait frekans (f) ve yüzde (%) değerleri aşağıda yer alan Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. İl Millî Eğitim Müdürlerinin Ders Yılı Açılış Mesajlarında Yer Alan Temalar

Temalar (N=47)	f	%
Öğretmenlere yönelik mesajlar	29	62
Eğitime yönelik genel hedefler (vizyon)	26	55
Velilere yönelik mesajlar	25	53
Öğrencilere yönelik mesajlar	22	47
Eğitimin önemine yönelik vurgular	15	32
İnsan kaynakları ve fiziki kapasitenin sayısal değerlendirilmesi	15	32
Özlü sözler ve şiirler	14	30
Eğitimde mevcut icraatların değerlendirilmesi	9	19
Eğitime yönelik somut hedefler, adımlar	7	15
Günümüzde eğitime etki eden unsurlar	6	13
Yöneticilere yönelik mesajlar	6	13
Eğitime katkıya teşekkür	4	9
İl halkına yönelik mesajlar	2	4
Diğer eğitim personellerine yönelik mesajlar	1	2

Tablo 2'de görüldüğü üzere, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında il milli eğitim müdürlüklerine ait web sitelerinde yayınlanan il milli eğitim müdürüne ait ders yılı açılış mesajlarında yer alan konular incelendiğinde, en fazla “öğretmenlere yönelik mesajlar” a (f=29, %62) yer verildiği görülmektedir. Açılış mesajlarının yarısından fazlasında “eğitime yönelik genel hedefler (vizyon)” (f=26, %55) ve “velilere yönelik mesajlar” (f=25, %53) yer alırken; yarıya yakınında ise “öğrencilere yönelik mesajlar” a (f=22, %47) yer verilmiştir. Bunu sırasıyla “eğitimin önemine yönelik vurgular” ve “insan kaynakları ve fiziki kapasitenin sayısal değerlendirilmesi” (f=15, %32) konuları izlemektedir. Bununla birlikte tabloda görüldüğü üzere, açılış mesajı yayınlayan il milli eğitim müdürlerinin yaklaşık üçte biri mesajlarında “özlü sözler ve şiirler” e (f=14, %30) yer vermiştir. Mesaj içeriklerinde “eğitimde mevcut icraatların değerlendirilmesi” (f=9, %19), “eğitime yönelik somut hedefler, adımlar” (f=7, %15), “günümüzde eğitime etki eden unsurlar” ve “yöneticilere yönelik mesajlar” a (f=6, %13) görece daha az değinildiği görülmektedir. Mesaj içeriklerinde “eğitime katkıya teşekkür” (f=4, %9), “il halkına yönelik mesajlar” (f=2, %4) ve “diğer eğitim personellerine yönelik mesajlar” (f=1, %2) ise en az yer alan konular olarak belirlenmiştir.

Buna göre il milli eğitim müdürlerinin eğitim sisteminin en kritik ögesi olarak öğretmenleri gördükleri söylenebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi “Türkiye’de görev yapan il milli eğitim müdürlerinin 2014-2015 eğitim-öğretim yılı başında il milli eğitim müdürlüklerine ait web sitelerinde yayınlanan ders yılı açılış mesajlarının içeriğinde yer alan konuların içeriği nedir?” olarak belirlenmiştir. Bu amaçla her bir tema altında yer alan “alt kodlar” (içerik) ortaya koyularak tekrarlanma sayısı (n) açısından incelenmiştir.

“Öğretmenler yönelik mesajlar teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretmenlere Yönelik Mesajlar Temasında (N=29) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=29)	Tekrar sayısı (n)
Öğretmenlere inandığını belirtme ve çalışmalarını takdir etme	16
Öğretmenlerden öğrencilerini sevmelerini isteme	8
Öğretmenlerden öğrencilerine özgüven kazandırmalarını isteme	6
Öğretmenlerden kişisel gelişimlerine önem vermelerini isteme	5
Öğretmenlerden bilgi üreten öğrenci yetiştirmelerini isteme	5
Öğretmenlerden öğrenciye bilgiye ulaşma yollarını öğretmelerini isteme	5
Öğretmenlerden işlerini severek yapmalarını isteme	5
Öğretmenlerden sorgulayan-düşünen öğrenci yetiştirmelerini isteme	4
Öğretmenlerden öğrencilere liderlik etmelerini isteme	3
Öğretmenlerden teknoloji üretebilen nesil yetiştirmelerini isteme	3
Öğretmenlerden insanlık yararına çalışan öğrenci yetiştirmelerini isteme	3
Öğretmenlerden milli değerlere ve kültüre sahip öğrenci yetiştirmelerini isteme	3
Öğretmenlerden öğrencilere karşı hoşgörülü olmalarını isteme	2
Öğretmenlerden öğrencileri merkeze almalarını isteme	2
Öğretmenlerden sosyal ve kültürel çalışmalara önem vermelerini isteme	2
Öğretmenlerden öğrencilerin bireysel farklılıklarının bilincinde olmalarını isteme	2
Öğretmenlerden öğrencilerin ilgi ve kabiliyetlerini geliştirmelerini isteme	2
Öğretmenlerden tarihini bilen öğrenci yetiştirmelerini isteme	2
Öğretmenlerden insancıl nesil yetiştirmelerini isteme	2
Öğretmenlerden çağın gereklerine uygun öğrenci yetiştirmelerini isteme	2

“Öğretmenlere yönelik mesajlar” temasında yer alan mesaj içerikleri incelendiğinde, il milli eğitim müdürlerinin öğretmenlere yönelik mesajlarında en fazla öğretmenlere inandıklarını ve çalışmalarını takdir ettiklerini (n=16) belirttikleri görülmektedir. Bununla birlikte il milli eğitim müdürlerinin öğretmenlerden öğrencilerini sevmelerini (n=8), öğrencilerine özgüven kazandırmalarını (n=6), kişisel gelişimlerine önem vermelerini (n=5), bilgi üreten öğrenci yetiştirmelerini (n=5), öğrenciye bilgiye ulaşma yollarını öğretmelerini (n=5), işlerini severek yapmalarını (n=5), sorgulayan-düşünen öğrenci yetiştirmelerini (n=4), öğrencilere liderlik etmelerini (n=3), teknoloji üretebilen nesil yetiştirmelerini (n=3), insanlık yararına çalışan öğrenci yetiştirmelerini (n=3), milli değerlere ve kültüre sahip öğrenci yetiştirmelerini (n=3), öğrencilere karşı hoşgörülü olmalarını (n=2), öğrencileri merkeze almalarını (n=2), sosyal ve kültürel çalışmalara önem vermelerini (n=2), öğrencilerin bireysel farklılıklarının bilincinde olmalarını (n=2), öğrencilerin ilgi ve kabiliyetlerini geliştirmelerini (n=2), tarihini bilen öğrenci

yetiştirmelerini (n=2), insancıl nesil yetiştirmelerini (n=2) ve çağın gereklerine uygun öğrenci yetiştirmelerini (n=2) istedikleri görülmektedir.

Ayrıca il millî eğitim müdürlerinin mesajlarında yer alan ve birer defa ele alınan diğer ifadelerin “çağı yakalamak, sabırlı olmak, demokratik olmak, özgüvenli nesil yetiştirmek, akılcı ve bilimsel olmak, öğretirken eğlendirmek, karşılaşılan zorluklardan yılmamak, bilginin hızına yetişmek, geleceği düşünerek hareket etmek, ülkesine yararlı öğrenci yetiştirmek, öğrencilerin meslek sahibi olmalarını sağlamak, mutlu öğrenciler yetiştirmek, sorumluluk sahibi öğrenciler yetiştirmek, hayal gücü kuvvetli öğrenci yetiştirmek, edebiyat ve felsefeye meraklı öğrenciler yetiştirmek, yeteneklerinin farkında olan öğrenciler yetiştirmek, önemli Türk düşünürlerini tanıyan öğrenciler yetiştirmek, öğrencilere rehberlik etmek, öğrencilerin toplumla bütünleşmelerini sağlamak, öğrencilerini Türk millî eğitiminin amaçları doğrultusunda yetiştirmek, vatan, millet, bayrak, Atatürk'e bağlı öğrenci yetiştirmek, öğrencileri donanımlı yetiştirmek, çok çalışmak, uluslar arası rekabet edebilecek öğrenciler yetiştirmek, öğrencilere verimli çalışmayı öğretmek, öğrencileri cesaretlendirmek ve başarılı öğrenciler yetiştirmek” olarak ortaya koyulduğu görülmektedir.

Yukarıda belirtildiği gibi müdürler en fazla öğretmenlere inandıklarını ifade etmektedir. Bunu ifade eden müdür sayısının 16 olması aynı zamanda manidardır. Ayrıca müdürlerin mesajlarında öğretmenlerin nasıl öğrenciler yetiştirmeleri gerektiği konusunda yol gösterici nitelikte olan ifadeler de yer almaktadır.

“Eğitime yönelik genel hedefler (vizyon) teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Eğitime Yönelik Genel Hedefler (Vizyon) Temasında (N=26) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=26)	Tekrar sayısı (n)
Millî ve manevî değerlere sahip öğrenciler yetiştirme	9
Eğitimde kalitenin artırılması	5
Bilgi üretme	4
Atatürk'ün belirlediği vizyon doğrultusunda eğitim verme	4
Ülkesini seven bireyler yetiştirme	3
Hoşgörülü öğrenciler yetiştirme	3
Sosyal faaliyetlere daha fazla zaman ayıran öğrenciler yetiştirme	3
Analiz etme ve sorgulama becerisine sahip bireyler yetiştirme	3
Öğrencileri geleceğe hazırlama	3
Özgüvenli öğrenciler yetiştirme	3
Araştıran öğrenciler yetiştirme	3
Topluma yararlı bireyler yetiştirme	3

◆ Nail Yıldırım / Emel Tüzel

Öğrencilere demokrasi bilincini yerleştirme	3
Eğitimde fırsat eşitliği sağlama	2
Ahlaklı bireyler yetiştirme	2
Rekabet edebilen öğrenciler yetiştirme	2
Evrensel değerlere sahip öğrenci yetiştirme	2
Bilgiye ulaşım sağlama	2
Teknoloji üretme	2
Bilgiyi toplumla paylaşma	2
Teknolojiye hakim bireyler yetiştirme	2
Karar verme becerisine sahip öğrenciler yetiştirme	2
Girişimci ve üretken bireyler yetiştirme	2
İnsanlığa faydalı bireyler yetiştirme	2
Çalışkan bireyler yetiştirme	2
Eğitimde modern araç-gereçleri ve teknolojiyi kullanma	2
Mevcut il başarısını devam ettirme	2
Öğrencilere bilgi-beceri kazandırma	2
Öğrencilerin ruhsal ve fiziksel sağlığını önemseme	2

“Eğitime yönelik hedefler (vizyon)” teması altında yer alan il milli eğitim müdürü mesajları incelendiğinde, en fazla “milli ve manevi değerlere sahip öğrenciler yetiştirme” (n=9) alt kodunun tekrarlandığı görülmektedir. Bunu sırasıyla “eğitimde kalitenin artırılması” (n=5), “bilgi üretme” (n=4) ve “Atatürk’ün belirlediği vizyon doğrultusunda eğitim verme” (n=4), “ülkesini seven bireyler yetiştirme” (n=3), “hoşgörülü öğrenciler yetiştirme” (n=3), “sosyal faaliyetlere daha fazla zaman ayıran öğrenciler yetiştirme” (n=3), “analiz etme ve sorgulama becerisine sahip bireyler yetiştirme” (n=3), “öğrencileri geleceğe hazırlama” (n=3), “özgüvenli öğrenciler yetiştirme” (n=3), “araştıran öğrenciler yetiştirme” (n=3), “topluma yararlı bireyler yetiştirme” (n=3), “öğrencilere demokrasi bilincini yerleştirme” (n=3) alt kodları izlemektedir.

İkişer il müdürünün mesajlarında yer verdiği genel hedefler (vizyon) ifadeleri ise “eğitimde fırsat eşitliği sağlama”, ahlaklı bireyler yetiştirme”, “rekabet edebilen öğrenciler yetiştirme”, “evrensel değerlere sahip öğrenci yetiştirme”, “bilgiye ulaşım sağlama”, “teknoloji üretme”, “bilgiyi toplumla paylaşma”, “teknolojiye hakim bireyler yetiştirme”, “karar verme becerisine sahip öğrenciler yetiştirme”, “girişimci ve üretken bireyler yetiştirme”, “insanlığa faydalı bireyler yetiştirme”, “çalışkan bireyler yetiştirme”, “eğitimde modern araç-gereçleri ve teknolojiyi kullanma”, “mevcut il başarısını devam ettirme”, “öğrencilere bilgi-beceri kazandırma” ve “öğrencilerin ruhsal ve fiziksel sağlığını önemseme” olarak belirlenmiştir.

Bununla birlikte, sadece birer il müdürünün mesajında yer alan genel hedefler (vizyon) ifadeleri ise “eğitime erişimi sağlama”, “dünyadaki gelişmeleri takip edebilme”,

“il eğitimini üst soralara taşıma”, “eğitimde modern dünyanın gelişmelerini izleme”, “dünyayla boy ölçüşebilen birey yetiştirme”, “öğrencilere en iyi imkanı sağlama”, “toplumsal kalkınmayı sağlama”, “eğitim paydaşlarıyla etkili iletişim sağlama”, “etkili, kalıcı hizmet verme”, “eğitimi dinamik kılmak”, “insan hak ve hürriyetlerine saygılı öğrenci yetiştirme”, “ülke başarısını arttırma”, “öğrencilerdeki bilgi ve sevgi ışığını yakmak”, “bilim olimpiyatları, projeler, güzel sanatlar spor, halk oyunları, geleneksel çocuk oyunları, yabancı dil konularında öğrencilerin yeteneklerini destekleme”, “çağın gereklerine uygun öğrenci yetiştirme”, “büyük düşünen öğrenciler yetiştirmek”, “toplumsal sorumluluklarının bilincinde birey yetiştirme”, “öğrencileri ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirme”, “dinamik birey yetiştirme”, “idealist öğrenci yetiştirme”, “birkaç lisan bilen öğrenci yetiştirme”, “okul-aile iş birliğini sağlamak”, “değişim ve dönüşüme açık birey yetiştirmek”, “erdemli birey yetiştirme”, “disiplinli birey yetiştirme”, “öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerini sağlama”, “öğrencilerin bilimsel çalışmalara katılımını sağlama”, “öğrencilere şefkat gösterme”, “zulüm ve sömürüye karşı birey yetiştirme”, “eğitim seviyesini daha yukarı taşıma”, “okulu seven öğrenciler yetiştirme”, “öğrencileri ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirilmesi”, “eğitimde marka şehir olma”, “özel eğitime ihtiyaç duyan bireyleri yetiştirme”, “eğitimi geliştirmek için önerilere açık olma”, “dünya liderliği yolunda ilerleme”, “öğrencilerin akademik başarılarını arttırmak”, “okulların fiziksel imkanlarını geliştirme”, “okulları teknoloji ile donatma”, “okulları erişilmesi kolay kuruma dönüştürme”, “ana-baba eğitimine hız verme”, “öğrencileri sosyal çevredeki olumsuzluklardan koruma”, “ikili eğitimi kaldırma”, “sınıf mevcutlarını düşürme”, “ailelerin eğitime ilgisini arttırma”, “öğretmen açığını kapatma”, “öğrencilerin sosyal yaşama uyumlarını sağlama”, “ülkesini çağdaş uygarlık seviyesine çıkartacak öğrenci yetiştirme”, “yardımlaşan öğrenci yetiştirme”, “sorumluluk sahibi öğrenci yetiştirme”, “memnuniyet odaklı olma” ve “dinamik olma” şeklinde ortaya koyulmuştur.

Buradan da anlaşıldığı üzere il millî eğitim müdürlerinin vizyonlarında millî manevi değerler ön plana çıkarken, sağlıklı bireyler, mutlu bireyler yetiştirme anlayışına değinilmediği görülmektedir.

“Velilere yönelik mesajlar teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Velilere Yönelik Mesajlar Temasında (N=25) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=25)	Tekrar sayısı (n)
Öğretmenlerle iletişim hâlinde olma	13
Eğitimcilerle iş birliği yapma	13
Çocuklarını takip etme - ilgilenme	8
Çocuklarına destek olma	7
Okul ziyaretlerinde bulunma	6
İdarecilerle iletişim hâlinde olma	5
Okula destek olma	5
Eğitime maddi ve manevi destek - katkı sağlama	4
Okulu sahiplenme	3
Çocuklarına model olma	3
Çocuklarını sevme- şefkat gösterme	2
Eğitimcilere güvenme	2
Çocukların fikirlerine değer verme	2

Tablo 5'te görüldüğü üzere, il milli eğitim müdürlerinin mesajlarında velilerden en çok “öğretmenlerle iletişim hâlinde olma” ve “eğitimcilerle iş birliği yapma” hususunda istekte bulunulduğu görülmektedir. “Çocuklarını takip etme – ilgilenme” (n=8), “çocuklarına destek olma” (n=7), “okul ziyaretlerinde bulunma” (n=6), “idarecilerle iletişim hâlinde olma” (n=5), “okula destek olma” (n=5), “eğitime maddi ve manevi destek – katkı sağlama” (n=4), “okulu sahiplenme” (n=3) ve “çocuklarına model olma” (n=3) hususları da il milli eğitim müdürü mesajlarında velilere yönelik beklentiler olarak yer almıştır.

İki farklı il müdürünün mesajlarında yer verdiği velilere yönelik mesajlar ise, “çocuklarını sevme- şefkat gösterme”, “Eğitimcilere güvenme” ve “çocukların fikirlerine değer verme” olarak ortaya koyulmuştur.

Bununla birlikte il milli eğitim müdürlerinin mesajlarında velilere yönelik birer kez yer verilen mesajlara ait alt kodlar “Çocuklarına vakit ayırma”, “çocuklarının başarılı olacağına güvenme”, “çocuklara dayanışma ve yardımlaşmayı öğretme”, “çocuklarına karşı anlayışlı olma”, “çocuklarının istekleri doğrultusunda yetişmelerine olanak tanıma”, “çocuklarının özgüvenlerini arttırma”, “çocukları spor, sanat ve kültürel faaliyetlerde destekleme”, “aşırı koruyucu olmama”, “çocuğa sorumluluk bilinci verme”, “üzerine düşen sorumlulukları yerine getirme”, “okul aile birliklerinde etkin çalışma”, “eğitim öğretim sürecinde aktif rol alma” ve “yeniliklere ve gelişmelere açık olma” şeklinde sıralanmaktadır.

“Öğrencilere yönelik mesajlar teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Öğrencilere Yönelik Mesajlar Temasında (N=22) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=22)	Tekrar sayısı (n)
Öğrencilere inandığı belirtme	10
Derslere çok çalışma – çalışkan olma	10
Teknolojiyi takip etme – etkin kullanma	5
Sevgi ve saygılı olma	4
Kendini donatma-geliştirme	4
İnsanlığa faydalı olma	3
Kendine güvenme	3
Planlı olma – işlerini ertelememe	3
Araştırmacı olma	2
Barış ve kardeşliği önemseme	2
Kendisine sunulan imkanları etkin kullanma	2
Bilgiyi sorgulama	2
Ülkesine faydalı olma	2
Çok okuma	2
Kendini sosyal ve kültürel yönden geliştirme	2
Dünyadaki gelişmeleri takip etme	2
Azimli ve inançlı olma	2
Sosyal faaliyetleri takip etme	2

Tablo 6 incelendiğinde, il millî eğitim müdürlerinin açılış mesajlarında öğrencilere en çok “öğrencilere inandığı belirtme” ifaları kullandığı ve öğrencilerden “derslere çok çalışma – çalışkan olma”larını (n=10) istediği görülmektedir. Ayrıca öğrencilere “teknolojiyi takip etme – etkin kullanma” (n=5), “sevgi ve saygılı olma” (n=4), “kendini donatma-geliştirme” (n=4), “insanlığa faydalı olma” (n=3), “kendine güvenme” (n=3) ve “planlı olma – işlerini ertelememe” (n=3) mesajı verdikleri görülmektedir.

İkişer il müdürünün mesajlarında yer verdiği öğrencilere yönelik mesajlar “araştırmacı olma”, “barış ve kardeşliği önemseme”, “kendisine sunulan imkanları etkin kullanma”, “bilgiyi sorgulama”, “ülkesine faydalı olma”, “çok okuma”, “kendini sosyal ve kültürel yönden geliştirme”, “dünyadaki gelişmeleri takip etme”, “azimli ve inançlı olma” ve “sosyal faaliyetleri takip etme” olarak belirlenmiştir.

Bununla birlikte birer il millî eğitim müdürünün öğrencilere yönelik mesajında değinilen alt kodlar “hayata hazırlık için çalışma”, “okulu sevme”, “hoşgörülü olma”, “başarıya odaklanma”, “paylaşımçı olma”, “başarılı olma”, “teknoloji bağımlısı olma-

ma”, “üretici olma”, “güvenilir olma”, “girişimci olma”, “yenilikçi olma”, “korkmama”, “iyi dinleyici olma”, “özverili olma”, “manevi değerleri önemseme”, “vatana sahip çıkma”, “ahlaklı olma”, “çağı yakalama”, “tarihteki önemli şahsiyetlerden ilham alma”, “bilimsel faaliyetleri takip etme” ve “yüksek hedef belirleme” olarak ortaya koyulmuştur.

“Eğitimin önemine yönelik vurgular teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. Eğitimin Önemine Yönelik Vurgular Temasında (N=15) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=15)	Tekrar sayısı (n)
Çağdaş toplum olmaya katkı sağlama	9
Toplumsal kalkınmayı sağlama	8
Bireyi hayata – geleceğe hazırlama	2

Tablo 7’de yer aldığı üzere, il milli eğitim müdürlerinin eğitimin önemine yönelik en çok yaptıkları vurgu eğitimin “çağdaş toplum olmaya katkı sağlama” (n=9) ve “toplumsal kalkınmayı sağlama” (n=8) işlevleri üzerindedir. Ayrıca eğitimin “bireyi hayata – geleceğe hazırlama” (n=2) işlevi de birden fazla il milli eğitim müdürünün mesajında eğitimin önemine yapılan vurgu şeklinde yer almıştır.

Ayrıca birer il milli eğitim müdürünün mesajında değinilen eğitimin önemine yönelik vurgular eğitimin “kültürel değişimi yönlendirme”, “bilgi toplumu olma”, “iyi vatandaş olma”, “yetkin birey yetiştirme”, “nesiller arası değer aktarımı sağlama”, “insanlığa faydalı birey yetiştirme”, “sürdürülebilir başarı sağlama”, “uluslar arası rekabet sağlama”, “bireye arkadaşlıklar kazandırma”, “ülkeyi güçlendirme”, “milli değerlere sahip çıkma”, “çocukların geleceğini şekillendirme”, “demokrasi ve insan haklarının içselleştirilmesi sağlama”, “özgüvenli birey yetiştirme”, “bireylerin kişiliğini geliştirme”, “bireylere bilgi, beceri, anlayış kazandırma”, “bilgi üretebilen birey yetiştirme”, “cumhuriyeti devam ettirme”, “bireylere medeniyet öğretme”, “toplumu aydınlatma” işlevleri üzerinde durmaktadır.

Buna göre il milli eğitim müdürleri eğitim sayesinde çağdaş toplum, kalkınmış ülke, geleceğin nesillerinin yetiştirileceğine vurgu yaptıkları görülmektedir.

“İnsan kaynakları ve fiziki kapasitenin sayısal değerlendirilmesi teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8. İnsan Kaynakları Ve Fiziki Kapasitenin Sayısal Değerlendirilmesi Temasında (N=15) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=15)	Tekrar sayısı (n)
İlde 2014-2015 yılında eğitim verilecek öğrenci sayısı	15
İlde 2014-2015 yılında eğitim verecek öğretmen sayısı	13
İlde 2014-2015 yılında eğitim verilecek okul sayısı	12

Tablo 8'de görüldüğü üzere, il milli eğitim müdürlerinin ildeki insan kaynakları ve fiziki kapasitenin sayısal değerlendirilmesi teması altında 2014-2015 yılında "eğitim verilecek öğrenci sayısı" (n=15), "eğitim verecek öğretmen sayısı" (n=13) ve "eğitim verilecek okul sayısı" (n=12) hakkında sayısal bilgi verdiği görülmektedir.

Buna göre, kendi illerinde öğretmen, öğrenci, okul sayılarını belirtmektedirler.

"Özlü sözler ve şiirler teması"nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan "alt kodlar" Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9. Özlü Sözler ve Şiirler Temasında (N=14) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=14)	Tekrar sayısı (n)
Atatürk	10
Yunus Emre	2
Sokrates	2

Tablo 9'da görüldüğü üzere, il milli eğitim müdürlerinin en çok "Atatürk"e (n=10) ait atıflara mesajlarında yer verdiği, bunu ise Yunus Emre (n=2) ve "Sokrates"ın (n=2) izlediği ortaya koyulmuştur.

Ayrıca birer il milli eğitim müdürünün eğitime ilişkin Hz. Muhammed, Mevlana, Konfıçyüs, J. J. Rousseau, Hz. Ali, Aristoteles, Horace Mann, Farabi, Victor Hugo, Sezai Karakoç, Aşık Veysel ve Mehmet Akif Ersoy'a ait özlü söz veya şiirlere konuşmalarında yer verdikleri görülmektedir.

"Eğitimde mevcut icraatların değerlendirilmesi teması"nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan "alt kodlar" Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10. Eğitimde Mevcut İcraatların Değerlendirilmesi Temasında (N=9) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=9)	Tekrar sayısı (n)
Ücretsiz ders kitaplarının dağıtımı	4
Fatih projesinin değerlendirilmesi ve tablet bilgisayar dağıtımları	4
Tabletler ve akıllı tahtaların kullanımı	2

Tablo 10 incelendiğinde, il milli eğitim müdürlerinin mesajlarında eğitimde mevcut icraatların değerlendirilmesi kapsamında “ücretsiz ders kitaplarının dağıtımı” (n=4), “Fatih projesinin değerlendirilmesi ve tablet bilgisayar dağıtımları” (n=4) ve “tabletler ve akıllı tahtaların kullanımı”(n=2) konularına değindiği görülmektedir.

Ayrıca il milli eğitim müdürü mesajlarında birer kez değerlendirilen ve bilgi verilen diğer mevcut icraatlar “okul, lojman, çok amaçlı salon inşaatları”, “sınıftaki öğrenci mevcutlarını düşürme”, “zorunlu eğitimin 12 yıla çıkartılması”, “ortaöğretime geçiş sınavlarının kaldırılması”, “ortaöğretim taşıma projesi”, “TEOG sisteminin uygulamaya geçirilmesi”, “dershanelerin özel okula dönüştürülmesi”, “özel okullara eğitim-öğretim desteği verilmesi”, “taşınmalı eğitim”, “uyum eğitiminin ortaokulda da uygulanmaya başlanması”, “okul öncesi eğitimde ikili eğitime geçiş”, “performans ödevi yerine ders etkinliklerine katılım puanı getirilmesi”, “seçmeli derslerin puanla değerlendirilmesi”, “dershanelerin özel okula dönüştürülmesi”, “yeni dersliklerin açılması”, “yeni okulların açılması”, “bakım – onarım çalışmalarının yapılması” olarak sıralanmaktadır.

Buna göre İl milli eğitim müdürleri mesajlarında, bakanlık teşkilatının illerde yürüttüğü çalışmalar hakkında da bilgi vererek uygulanması için hatırlatmada buldukları görülmektedir.

“Eğitime yönelik somut hedefler, adımlar teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11. Eğitime Yönelik Somut Hedefler, Adımlar Temasında (N=7) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=7)	Tekrar sayısı (n)
Okulu güvenli mekan hâline getirmede il emniyet müdürlüğü ile iş birliği kurulması	2
Öğretmen açığının kapatılmasına yönelik yapılan uygulamalar	2
İl içi gerçekleştirilen projelerin değerlendirilmesi	2

Yukarıdaki tablo 11’de yer alan il milli eğitim müdürlerinin açılış mesajlarında yer verdikleri eğitime yönelik somut hedefler ve adımlar incelendiğinde bunların “okulu güvenli mekan hâline getirmede il emniyet müdürlüğü ile iş birliği kurulması” (n=2), “öğretmen açığının kapatılmasına yönelik yapılan uygulamalar” (n=2) ve “il içi gerçekleştirilen projelerin değerlendirilmesi” (n=2) kapsamında ele alındığı görülmektedir.

Ayrıca ilde “çocuk kulüplerinin açılması”, “değerler eğitimi verilmesi”, “TEOG’a yönelik rehberlik çalışmaları yapılması”, “İkili eğitimin sona erdirilmesi”, “İl dışından gelen öğrencilerin barınmasına yönelik yatırımlar”, “Süren inşaatlar- onarımlar”, “Okullarda yetiştirme ve takviye kursları açılması” da il milli eğitim müdürleri tarafından bilgi verilen ve birer kez tekrarlanan somut hedefler ve icraatlar olarak sıralanmıştır.

Buna göre mesajlarda illerinde yapılan çalışmalar hakkında bilgiler vermektedirler.

“Günümüzde eğitime etki eden unsurlar teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12. Günümüzde Eğitime Etki Eden Unsurlar Temasında (N=6) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=6)	Tekrar sayısı (n)
Küreselleşme	3
Bilim ve teknolojik gelişmeler	2

Tablo 12’de görüldüğü üzere, il milli eğitim müdürlerinin açılış mesajlarında günümüzde eğitime etki eden unsurların “küreselleşme” (n=3) ve “bilim ve teknolojideki gelişmeler” (n=2) olarak değerlendirildiği ortaya koyulmuştur.

Ayrıca “kalite kavramının öneminin artması”, “insan merkezli eğitime geçiş”, “toplumun beklentileri”, “ezbercilikten uzak eğitime geçiş”, “hızlı değişim ve dönüşüm çağında bulunma” ve “bilgi çağında bulunma” günümüzde eğitime etki eden unsurlar olarak birer il milli eğitim müdürünün mesajlarında yer almaktadır.

Buna göre il milli eğitim müdürleri eğitimin etkileştiği unsurlar arasında bilimsel gelişmelere ve küreselleşmeye vurgu yaptıkları görülmektedir.

“Yöneticilere yönelik mesajlar teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 13’te yer almaktadır.

Tablo 13. Yöneticilere Yönelik Mesajlar Temasında (N=6) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=6)	Tekrar sayısı (n)
Yöneticilere inandığını belirtme	3
Öğretimsel lider olma	3
Öğrencilerle sevgi bağı kurma	2
Akılca - bilimsel olma	2

Tablo 13 incelendiğinde, il milli eğitim müdürlerinin yöneticilere yönelik mesajlarında “yöneticilere inandığını belirttikleri” (n=3) ve yöneticilerden “eğitimsel lider olmalarını” (n=3), “öğrencilerle sevgi bağı kurmalarını” (n=2) ve “akılca, bilimsel olmalarını” (n=2) istedikleri ortaya koyulmaktadır.

Ayrıca birer il milli eğitim müdürünün yöneticilere yönelik mesajlarında yöneticilerin “kişisel gelişmelerine önem vermeleri”, “ faydalı olmak için mücadele etmeleri”, “demokratik olmaları”, “öğrencilerle ilgilenmeleri”, “işini severek yapmaları”, “öğrencilere liderlik etmeleri”, “rehber olmaları”, “vizyon sahibi olmaları” ve “bakanlık politikalarını göz önüne almaları” konularına yer verdiği görülmektedir.

Yukarıda Tablo 13’de görüldüğü üzere okul müdürlerine yönelik de mesajlar görülmektedir. Sistemde oldukça kritik öge olan okul müdürlerine yönelik mesajların sadece 6 müdür tarafından gönderilmesi ya çok güvendikleri ya da az önemsemedikleri anlamında değerlendirilebilir.

“Eğitime katkıya teşekkür teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 14’te yer almaktadır.

Tablo 14. Eğitime Katkıya Teşekkür Temasında (N=4) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=4)	Tekrar sayısı (n)
Vali	3
Milletvekili	2
Belediye başkanı	2

Tablo 14’te görüldüğü üzere, il milli eğitim müdürlerinin açılış mesajlarında eğitime olan katkılarından dolayı “vali” (n=3), “milletvekili” (n=2) ve “belediye başkanı”na (n=2) teşekkür ettikleri ortaya koyulmuştur.

Ayrıca birer il milli eğitim müdürünün mesajlarında eğitime olan katkılarından ötürü “sivil toplum kuruluşlarına” ve “hayırseverlere” de teşekkürle yer verdikleri belirlenmiştir.

“İl halkına yönelik mesajlar teması”nda yer alan ve birden fazla kez tekrarlanan “alt kodlar” Tablo 15’te yer almaktadır.

Tablo 15. İl Halkına Yönelik Mesajlar Temasında (N=2) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=2)	Tekrar sayısı (n)
Eğitime destek bekleme	2

Tablo 15’te görüldüğü üzere, açılış mesajında il halkına yönelik mesaj veren milli eğitim müdürlerinin mesaj içeriğinin il halkından “eğitime destek bekleme” (n=2) hususunda olduğu ortaya koyulmuştur.

“Diğer eğitim personellerine yönelik mesajlar teması”nda yer alan “alt kodlar” Tablo 16’da yer almaktadır.

Tablo 16. Diğer Eğitim Personellerine Yönelik Mesajlar Temasında (N=1) Birden Fazla Kez Tekrarlanan Alt Kodlar

Alt kodlar (N=1)	Tekrar sayısı (n)
Faydalı olmak için mücadele etme	1
Öğrencileri sevme	1
Öğrencilerle ilgilenme	1

Tablo 16'da görüldüğü üzere, diğer eğitim personellerine açılış mesajında yer veren bir millî eğitim müdürünün mesaj içeriğinin ise diğer eğitim personelinin “ faydalı olmak için mücadele etmeleri”, “öğrencileri sevmeleri” ve “öğrencilerle ilgilenmeleri” hususunda olduğu belirlenmiştir.

Sonuç ve Tartışma

İl millî eğitim müdürlerinin mesajları analiz edildiğinde aşağıdaki noktaların ön plana çıktığı görülmektedir:

İl millî eğitim müdürlerinin mesajlarının kodları şunlardır: Öğretmenlere yönelik mesajlar, eğitime yönelik genel hedefler (vizyon), velilere yönelik mesajlar, öğrencilere yönelik mesajlar, eğitimin önemine yönelik vurgular, insan kaynakları ve fiziki kapasitenin sayısal değerlendirilmesi, özlü sözler ve şiirler eğitimde mevcut icraatların değerlendirilmesi, eğitime yönelik somut hedefler, adımlar, günümüzde eğitime etki eden unsurlar, yöneticilere yönelik mesajlar, eğitime katkıya teşekkür, il halkına yönelik mesajlar, diğer eğitim personellerine yönelik mesajlar.

Mesajlarda yer alan konular incelendiğinde il millî eğitim müdürlerinin mesajlarının eğitimde insan unsuru, fiziki mekan vurgusu, sistemin diğer öğeleri gibi tüm bileşenlere yönelik olduğu ve mesajlarında bu konuların tümüne değinmeye önem verdikleri görülmektedir. Bu durum, yöneticilerin iletişim algıları ile açıklanabilir. Zira, Bolat'a göre (1996) yöneticilerin algıladığı iletişim düzeyi, diğer personelin algıladığı iletişim düzeyinden daha yüksektir.

Mesajlarda öğretmenlere yönelik, velilere yönelik ve öğrencilere yönelik güçlü vurgular yer almaktadır. Araştırmada analiz edilen 47 il millî eğitim müdürünün mesajlarından 29 tanesi insan unsuru olarak öğretmeni ön plana almaktadırlar. Buna göre il millî eğitim müdürleri eğitim sisteminin en kritik ögesi olarak öğretmeni görmektedirler. Ayrıca velilerin de il millî eğitim müdürleri tarafından sistemde önemli bir öge olarak görülmektedir. İl millî eğitim müdürleri velilerden okulla ve öğretmenlerle iletişim hâlinde olmalarını ayrıca çocuklarını takip etmelerinin istemektedirler. Analiz sonucunda sistemde öğrencilerin de kritik öneme sahip oldukları konusunda il millî eğitim müdürlerinin görüş birliğine sahip oldukları söylenebilir. İl millî eğitim müdürleri öğrencilere inandıklarını çoğunlukla dile getirmiş ve öğrencilere nasıl bir öğrencilik yapmaları gerektiği konusunda tavsiyelerde bulunmuşlardır.

Mesajlarda eğitim örgütünde değerlerin ve normların da güçlü bir şekilde vurgulandığı görülmektedir. Bunun kurumsallaşmaya önemli derecede katkı sağlayabileceği söylenebilir. Zira Leonardi ve Barley'in, (2011) ifadesiyle iletişim sadece bir örgütün kapsamı içindeki mesajları iletmek değildir. Örgütte normlar, değerler, rutin oluşturulması ve sürdürülmesi yoluyla örgütsel anlamlar oluşturarak kurumsallaşmanın temin edilmesi iletişimle mümkündür.

Mesajlarda yaşayan değerler ve özlü sözlere yer verilerek alıcıların dikkatinin çekilmesi amaçlanmıştır. Bolat (1996)'a göre de mesaj, alıcının dikkatini çekecek biçimde düzenlenmeli ve göndericinin ve alıcının ortak yaşam deneyimlerini yansıtan simgelerle iletilmelidir. Mesajlarda müdürler simgeleri ve yaşayan değerleri kullanmışlardır. Bu durum, mesajlarda kültürel öğelerin varlığının çalışanların iletişim süreçlerinin buldukları kültürden büyük oranda etkilendiği sonucuyla (Azizoğlu, 2011) ilişkilendirilebilir.

Mesajlarda öğretmenlere, öğrencilere ve yöneticilere inanmanın belirtildiği ifadeler aracılığıyla, öğretmen, öğrenci ve yöneticilerin moraline, davranışlarına ve iletişimine yönelik olumlu katkılar yapıldığı görülmektedir. Zira yönetimin gerçekleştireceği planlı ve programlı iletişim; çalışanlar arasındaki yatay, dikey ve bölümler arası ilişkilerin gelişimine katkıda bulunur. Çalışanların beklenti, moral ve davranışlarında olumlu değişiklikler meydana getirir (Halis, 2000). Benzer şekilde motivasyon örgütsel iletişimin işlevleri arasında görülmektedir (Eroğlu ve İspir, 2006; Demirtaş, 2010).

İl milli eğitim müdürü mesajlarında görülen eksik vurgunun bilgi verme durumu olduğu söylenebilir. Mesaj, bireyin iletmek istediği düşünce veya bilgidir (Hoy, Miskel, 2010; Eroğlu ve İspir, 2006; Demirtaş, 2010). Ancak ders yılı açılış mesajlarında bilgilendirmenin çok az düzeyde olduğu görülmektedir. Oysa yöneticiler kendi illerinde yapılan özel çalışmalar, projeler ve yapılan eylem planları hakkında açılış mesajlarında daha fazla bilgi vererek tüm çevrelere mesajlarını iletebilir. Bir örgütte uygulanan aşağı doğru iletişimde temel olarak beş tür bilgi iletilmektedir. Bunlar (Daft, 2000, 578) strateji ve hedeflerin uygulanması, iş tanımları ve işin mantığı, örgütsel prosedür ve uygulamalar, astların performanslarına ilişkin geri bildirim, örgütün misyonunu ve kültürel değerlerini benimsetici ve motive edici bilgilerdir. Ayrıca aşağı doğru iletişimde astlara gereğinden çok ya da az bilgi verilmesi (Şahin, 2007) sorun olarak görülmektedir.

Mesajlarda sistemde oldukça kritik öge olan okul müdürlerine yönelik mesajların sadece 6 müdür tarafından gönderilmesi, ya okul müdürlerine yaptıkları iş konusunda oldukça güvendikleri ve mesaj vermeye ihtiyaç duymadıkları ya da müdürlere verecekleri mesajları daha az önemsedikleri şeklinde olmak üzere iki farklı biçimde değerlendirilebilir.

Mesajlarda dikkat çeken diğer bir unsur da belli bir şablon bulunmamasıdır. Mesajların bireysel olması belirli bir şablonu gerekli kılmayabilir. Ancak müdürler kamu adına eğitim hizmetini yürüten taşra teşkilatını yöneten birileri olarak mesajlarını kurumsal vermektedirler Bu yüzden mesajların belirli bir şablon dâhilinde verilmesi etki gücüne katkıda bulunabilir.

Mesajlar hiyerarşik örgütte tek yönlü bir iletişim biçimindedir. Mesajlara ilişkin dönütlerin alınması süreç açısından önemli görülmektedir. İletişim eğer alıcının istekleri, değerleri ve amaçları ile uyum içindeyse güçlüdür. Eğer uyumlu değilse mesajın

alınmama ihtimali söz konusudur (Drucker, 1999). İletişim geribildirime gereksinim duyan çift yönlü bir eylemdir (Husemann, Lahiff ve Penrose, 1988). Bu yüzden il millî eğitim müdürlerinin yayınladıkları mesajlara ilişkin dönütlerin ilgili taraflardan alınmasına yönelik çalışmalar yapılması da, iletilen mesajların içeriğinin etkililiği açısından önem kazanacaktır denilebilir.

Kaynakça

- AZİZOĞLU, R. O. (2011). Kültürün örgütsel iletişim üzerine etkisi: iki farklı ülkede faaliyet gösteren iki işletme arasında karşılaştırmalı bir araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- BALCI, A. (2005). Sosyal Bilimlerde Araştırma. 5. Baskı. Ankara: Pegem.
- BAŞARAN, İ. E. (2004). Yönetimde insan ilişkileri. Ankara: Nobel.
- BENSGHİR, T. K. (1996). Bilgi Teknolojileri ve Örgütsel Değişim. Ankara: TODAİE Yay.No.274, s.255.
- BOLAT, S. (1996). Eğitim Örgütlerinde İletişim : H.Ü. Eğitim Fakültesi Uygulaması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 12: 75-80.
- BURSALIOĞLU, Z. (2010). Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış. Ankara: Pegem
- DAFT, R. L. (2000), Management, 5th Edition, New York: The Dryden Press,
- DEMİRTAŞ, M. (2010). Örgütsel İletişimin Verimlilik ve Etkinliğinde Yararlanılan İletişim Araçları ve Halkla İlişkiler Filmleri Örneği. Marmara Üniversitesi, İİBF Dergisi, 28 (1) 411-444.
- DRUCKER, P. F. (1999). Management (Revised Edition). California: The Drucker Institute.
- EROĞLU, E. ve BİLGE, İ. (2006). Örgütsel İletişim Sürecinde Yönetimsel İkna ve Etkileme, II. Ulusal Halkla İlişkiler Sempozyumu, <http://if.kocaeli.edu.tr/hitsempozyum2006/kitap/07-Erhan_Eroglu_y.pdf>, 27-28 Nisan 2006, 63-70.
- FİDAN, M. ve KÜÇÜKALİ, R. (2014). İlköğretim Kurumlarında Yöneticilerin İletişim Becerileri ve Örgütsel Değerler. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 4. 1. (317-335).
- GRİFFİN, R. W. (1996), Management, 5th Edition, New Jersey.
- HALİS, M. (2000). Örgütsel İletişim ve İletişim Tatminine İlişkin Bir Araştırma. İktisadi ve İDARİ BİLİMLER DERGİSİ. 14,1.
- HOY, W. K. ve MİSKEL, C.G. (2010). Eğitim Yönetimi. Çevri Editörü: Selahattin Turan. 7. Baskı. Ankara: Nobel.
- HUSEMAN, R., C., LAHİFF, J. M. & PENROSE, J. M. (1988). Penrose, Business Communication: Strategies and Skills, 3rd ed., Chicago: Dryden.

◆ Nail Yıldırım / Emel Tüzel

- LEONARDI, P. M. & BARLEY, W. C. (2011) Materiality as organizational communication: technology, intent, and delegation in the production of meaning. *Matters of communication: political, cultural, and technological challenges to communication theorizing* (Edt: T. Kuhn). Cresskill, NJ: Hampton Press. pp. 101-122.
- MEB (2011). Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun <http://Mevzuat.Meb.Gov.Tr/Html/73.Html>.
- MEB, (2014). Millî Eğitim Bakanlığı İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/ilveil%C3%A7ey%C3%B6net/ilveilce.html>.
- MOORE, L. L., & RUDD, R. D. (2004). Leadership Skills and Competencies for Extension State Directors and Administrators. *Journal of Agricultural Education*, 45 (3), 22-33.
- OSKAY, Ü. (1985): Kitle Haberleşmesi Teorilerine Giriş, Ankara; A.Ü. Yayını.
- ROBBİNS, S. P. (2003). *Essentials of organizational behavior* (Seventh Edition). New Jersey: Prentice Hall.
- ŞAHİN, A. (2007). Türk Kamu Yönetiminde Yönetmelik İletişim ve Bu Konuda Düzenlenen Bir Anket Çalışmasının Sonuçları *Maliye Dergisi* .152
- TANRIVERDİ, H., ADIGÜZEL, O. ve ÇİFTÇİ, M. (2010). Sağlık Yöneticilerine Ait İletişim Becerilerinin Çalışan Performansına Etkileri: Kamu Hastanesi Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 1 (11) 101-122.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.